

Asian käsittelyaika hallinto-oikeudessa

KANTELU

Kantelijat ovat oikeuskanslerille 28.10.2020 osoittamassaan kantelussa arvostelleet kunnan maankäyttöinsinöörin ja kunnanhallituksen sekä hallinto-oikeuden menettelyä.

Kantelussa esitetyn näkemyksen mukaan maankäyttöinsinööri oli 4.9.2017 lainvastaisesti ulosmittauttanut kiinteistön kauppahinnasta maankäyttömaksua ja kuluja, joita kunnanhallitus oli pyynnöistä huolimatta kieltäytynyt palauttamasta. Kunnanhallitus oli tehnyt valituskelpoisen päätöksen asiasta vasta 15.1.2018.

Kantelussa on arvosteltu lisäksi kunnanhallituksen päätöksestä tehdyn valituksen pitkää käsittelyaika hallinto-oikeudessa. Valitus kunnanhallituksen päätöksestä oli päivätty 12.2.2018 ja päätös valitukseen annettu 17.1.2020. Päätöksen saaminen oli näin ollen kestänyt lähes kaksi vuotta.

SELVITYS

Hallinto-oikeus on 29.3.2021 antanut asiasta selvityksensä.

VASTINE

Kantelijat eivät ole käyttäneet heille varattua mahdollisuutta vastineen antamiseen.

RATKAISU

Kunnan menettely

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menetelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta.

Kunnan maankäyttöinsinöörin ja kunnanhallituksen menettelyn osalta asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lain tai velvollisuuksien vastaista menettelyä. Kunnanhallituksen 15.1.2018 tekemään päätökseen on ollut myös muutoksenhakumahdollisuus, ja päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Kunnan menettely asiassa ei anna aihetta toimenpiteisiini.

Hallinto-oikeuden menettely

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Hallinto-oikeudessa ratkaistussa kantelijoiden valitusasiassa on ollut kysymys maankäyttösopimuksen purkamista ja maankäyttömaksusta vapauttamista koskeneesta kunnallisasiasta. Hallinto-oikeuden selvityksen mukaan hallinto-oikeuden asiankäsittelyjärjestelmästä ilmenee, että asia on sen tultua hallinto-oikeudessa vireille 12.2.2018 ohjattu esittelijäjäsenelle vielä samana päivänä. Asiassa on 7.3.2018 pyydetty lausunto kunnanhallitukselta. Lausunto on saapunut hallinto-oikeuteen 17.4.2018. Kerrotun jälkeen kunnanhallitus on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut asiaan lisäselvitystä 8.5.2018. Kantelijoiden selitys on saapunut hallinto-oikeuteen 23.5.2018. Seuraavat merkinnät asiankäsittelyjärjestelmään on tehty 15. ja 18.6.2018, jolloin kantelijoilta on saapunut asiaan vielä lisäselvitystä. Tämän jälkeen seuraava ja viimeinen käsittelyvaiheita koskeva merkintä asiankäsittelyjärjestelmässä on 7.1.2020. Tuolloin kantelijoille on heidän pyynnöstään annettu käsittelyaika-arvio, jonka mukaan päätös asiassa tullaan antamaan tammikuun 2020 loppuun mennessä. Asia on ratkaistu 17.1.2020 annetulla päätöksellä.

Hallinto-oikeuden selvityksessä on todettu, että kysymyksessä olevan asiaryhmän ”muu kunnallisasia” ja pääasiaryhmän ”itsehallinto” asiat eivät kuulu kiireellisinä käsiteltävien asiaryhmien joukkoon. Hallinto-oikeuden selvityksen mukaan mainittuun pääasiaryhmään kuuluvien asioiden keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2018 on ollut 10,9 kuukautta ja vuonna 2019 13,3 kuukautta. Kantelijoiden asian käsittelyaika on ollut 23 kuukautta.

Hallinto-oikeuden selvityksen mukaan asia on pyritty käsittelemään hallinto-oikeudessa niin joutuisasti kuin se on ollut tuolloisessa työtilanteessa mahdollista. Asian esittelijää on jouduttu työmäärien tasaamisesta ja muista osaston työn järjestämiseen liittyneistä syistä vaihtamaan. Se, että asian vastuuhenkilö on vaihtunut ja sen seurauksena uusi henkilö on aina joutunut perehtymään asiaan, on selvityksen mukaan luonnollisesti osaltaan hidastanut asian käsittelyä.

Asiassa on niin sanottujen substanssivaatimusten lisäksi ollut ratkaistavana myös prosessuaalisia kysymyksiä, joihin hallinto-oikeuden on tullut päätöksessään ottaa kantaa. Asia on joutunut odottamaan ratkaisuvuoroaan ennen sitä vireille tulleiden sekä kiireellisinä käsiteltävien asioiden jälkeen. Asiaa käsitelleellä osastolla on ollut käsiteltävänä myös suuritöisiä asiakokonaisuuksia, mikä on osaltaan vaikuttanut kysymyksessä olevan asian käsittelyaikaan.

Kantelukirjoituksen tarkoittamaan valitukseen on saadun selvityksen mukaan annettu ratkaisu vuoden ja 11 kuukauden kuluttua asian vireille tulosta. Asian käsittely on toisin sanoen kestänyt hallinto-oikeudessa lähes kaksi vuotta.

Asian käsittelyaika on ollut selvästi pidempi kuin muiden samaan asiaryhmään kuuluvien asioiden käsittelyaika. Sisällöltään ja laadultaan toisiaan vastaavat asiat olisi pyrittävä mahdollisuuksien mukaan käsittelemään yhtä nopeasti. Saadusta selvityksestä ei ilmene, että käsiteltävänä ollut asia olisi ollut poikkeuksellisen suuritöinen. Asiassa ei ole selvityksen mukaan tehty asiantuntijajärjestelmään merkittäviä käsittelytoimia kesäkuun 2018 jälkeen ennen kuin asia on ratkaistu tammikuussa 2020. Tuomioistuimen organisaatioon tai resursseihin liittyviä seikkoja ei ole laillisuusvalvontakäytännössä lähtökohtaisesti katsottu hyväksyttäväksi perusteiksi asioiden käsittelyn viipymiselle.

Hallinto-oikeus on todennut itse, että asian käsittely on kestänyt hallinto-oikeudessa kauan ja että olisi ollut suotavaa, että se olisi saatu käsiteltyä nopeammin. Yhdyn hallinto-oikeuden näkemyskseen. Arvioni mukaan asian käsittelyaika hallinto-oikeudessa on ylittänyt asian laatuun ja laajuuteen nähden kohtuullisena pidettävän ajan ja viivästymiselle ei ole esitetty hyväksyttävää syytä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Pidän asiassa valituksen lähes kahden vuoden käsittelyaikaa kohtuuttoman pitkänä ottaen huomioon perustuslain 21 §:ssä jokaiselle turvattu oikeuden saada asiansa käsiteltyä ilman aiheettonta viivytystä. Asian käsittely ei ole tapahtunut ilman aiheettonta viivytystä.

Saatan edellä mainitun näkemykseni hallinto-oikeuden tietoon.

Kantelu ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Outi Kostama